

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКАТА

ЦЕНТЪР ЗА СПЕЦИАЛНА ОБРАЗОВАТЕЛНА ПОДКРЕПА - ВЕЛИНГРАД

Бул. „Съединение“ №256, тел.: 0359/ 5-30-35

Документ разработен на база изискванията задождени в Наредба 15, Наредба 12, НПО, ЗПУОМ приложение ДС

Утвърден:.....

/Елена Канлиева-Директор на ЦСОП-Велинград

МЕРКИ ЗА ПОВИШАВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО В ЦСОП-ВЕЛИНГРАД

I.УВОД

С тези мерки се цели да се подобрят условията и редът за разработване на ефективна вътрешна образователна система за осигуряване и управление на качеството.

Образователна институция /ЦСОП-Велинград/ функционира при следните характеристики на среда:

- ✓ Център за специална образователна подкрепа Гр. Велинград, община Велинград, обл. Пазарджик, бул. „Съединение“ №256 и филиал в гр. Ракитово, ул. „Братя Кръстеви“ №2, общ. Ракитово, Обл. Пазарджик
- ✓ В ЦСОП се обучават 69 ученици със СОП и множество увреждания с различни диагнози от общ. Велинград, Ракитово и Сърница. Една паралелка се обучава изнесено в социална услуга – ДЦДМУ-Велинград. Учениците са разпределени в 11 паралелки с пълняемост по 4-12 ученици. В центъра се обучават ученици от различен етнос и такива, настанени в две ЦНСТ от гр. Велинград.
- ✓ Центърът провежда професионално обучение по следните специалности: Производство на кулинарни изделия и напитки, Телекомуникационни системи и Мебелно производство. Целодневна организация на образователния и корекционен процес с включени терапевтични занимания и занимания по интереси.

- ✓ Специализираните кабинети на психолога, логопеда, кинезитерапевта, арт терапевта, сензорни зали и мека стая са оборудвани с необходимите МТС съгласно приложение №25 към Чл. 57, т.1 от Наредба №24 за физическата среда и информационното и библиотечното осигуряване на ДГ, училищата и ЦПЛР на МОН.
- ✓ Учебните стаи и специализираните кабинети са оборудвани със следните технически средства: компютри с достъп до интернет, мултимедийни проектори, интерактивни дъски, принтери, планшети с тъчскрийн екран, високотехнологични устройства за контрол с поглед Tobii Dynavox. Логопедичния кабинет е снабден с комуникатор и роботизирани устройства.
- ✓ В ЦСОП има създадени редица стратегически и оперативни документи, проследяващи влиянието върху средата. Стратегията на ЦСОП се базира върху ПЕСТ и СВOT анализ. Периодично, по утвърден график се провежда анкетирането на заинтересовани страни за нивото на удовлетвореност, информираност и др. за получаване на обратна връзка. Комисията по качество анализира и обработва данните от анкетите, установява нива на съответствие и набелязва мерки за справяне. Провежда се самооценяване на среда, институция и педагогически специалисти за определяне на силни и слаби страни, създава се Стратегия за управление на риска. Регулярно се провежда мониторинг на всички процеси в центъра и резултатите се фиксират в Констативни протоколи, Отчети, Доклади. Чрез Педагогически съвет се обсъждат промени, правят се корекции, взимат се решения чрез изслушване на предложенията и тяхното обсъждане.

Мерките са съобразени с принципите и изискванията на МОН за усъвършенстване на процесите за управление на качеството.

Важно място заемат показателите, условията и реда за измерване на постигнатото качество.

Качеството на образованието се осигурява чрез управление на процеса на развитие на ЦСОП, основано на анализиране, планиране, изпълнение на дейностите, оценяване и внасяне на подобрения. Всички процеси са заложи в „План за управление на процеси“ и се наблюдават в разпределени отговорности по работни групи.

Качеството на образование, възпитание и терапевтично-реhabилитационни дейности се осигурява при спазване на следните **принципи**:

1. Ефективно разпределяне, използване и управление на ресурсите;
2. Автономия и самоуправление;
3. Ангажираност, сътрудничество и социален диалог между всички участници в процеса на образованието и обучението;
4. Удовлетвореност на участниците в образователно-терапевтичния и корекционен процес, и на другите заинтересовани лица;
5. Приемственост на политиките и постиженията, прилагане на добри педагогически практики;
6. Непрекъснатост, прозрачност и демократичност в процеса за повишаване на качеството в институцията;
7. Ориентираност на предоставена ДПЛР към изискванията и потребностите на заинтересованите страни;
8. Целенасоченост към постигане на максимално възможно ниво на самостоятелност чрез преодоляване на обучителни трудности и формиране на компенсаторните механизми;

9. Лидерство и разпределяне на отговорности за постигане на целите на институцията.

Управлението на качеството е непрекъснат процес на взаимодействие между факторите и условията, от които зависи качеството на образованието, обучението и терапевтични дейности и резултатите от него. Този процес се осъществява на национално, регионално и институционално равнище.

Измерването на постигнатото качество е съвкупност от действия за определяне на резултатите на институцията по критерии за конкретен период на измерване и съпоставянето им с определените равнища на качеството по всеки критерий. Измерването на постигнатото качество в ЦСОП-Велинград се осъществява ежегодно чрез самооценяване.

II. РАЗРАБОТВАНЕ НА ВЪТРЕШНА СИСТЕМА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ОБРАЗОВАТЕЛНО-ВЪЗПИТАТЕЛНИЯ И КОРЕКЦИОНЕН ПРОЦЕС

Вътрешната система за осигуряване на качеството е съвкупност от взаимосвързани действия и мерки за постигане, поддържане и развиване на качеството на провежданата ДПЛР в **ЦСОП-Велинград** и резултатите от нея в съответствие с държавните образователни стандарти и на действащото законодателство.

Вътрешната система за осигуряване на качеството включва:

1. политиката и целите по осигуряване на качеството;
2. органите за управление на качеството и правомощията им;
3. правилата за нейното прилагане;
4. годишен план-график за провеждане на дейностите по самооценяване;
5. условията и реда за измерване на постигнатото качество чрез самооценяване.

Политиката и целите по осигуряване на качеството се разработват от директора в съответствие със Стратегията за развитие на ЦСОП-Велинград.

Органи за управлението на качеството са:

- директорът
- педагогическият съвет на ЦСОП-Велинград
- комисията по качество (работна група)

За функционирането на вътрешната система за осигуряване на качеството в ЦСОП е определена комисия за:

1. Разработване на правила за прилагане на вътрешната система за осигуряване на качеството и актуализирането им;
2. Разработване на годишен план-график за провеждане на дейностите по самооценяване;
3. Разработване на конкретни процедури по критерии и съответния инструментариум към тях за провеждане на дейностите по самооценяването;
4. Провеждане на самооценяването;
5. Изготвяне на доклад от самооценяването до директора.

Директорът на ЦСОП- Велинград

1. Организира, контролира и отговаря за цялостната дейност по функционирането на вътрешната система за управление на качеството;
2. Разработва политиката и целите по осигуряване на качеството;
3. Определя отговорника (секретаря) по качеството;
4. Определя състава на комисията или комисиите;
5. Утвърждава годишен план-график за провеждане на дейностите по самооценяването след приемането му от съответния орган и коригиращите мерки в хода на изпълнението му;
6. Утвърждава процедурите по критериите и инструментариума към тях за провеждане на дейностите по самооценяването;
7. Утвърждава коригиращи мерки и дейности за следващия период на измерване на качеството въз основа на годишния доклад за резултатите от проведеното самооценяване;
8. Провежда мониторинг на дейностите по осигуряване на качеството в центъра;
9. Организира обучение на персонала за осигуряване на качеството в ЦСОП.

Педагогическият съвет приема:

1. Мерките за повишаване на качеството на образованието, възпитанието и терапиите;
2. План – график за осъществяване на коригиращи действия;
3. Правилата за прилагане на вътрешната система за осигуряване на качеството и актуализацията им като част от правилника за дейността на ЦСОП-Велинград;

4. Годишния план-график за провеждане на дейностите по самооценяване;
5. Годишния доклад за резултатите от проведеното самооценяване.

Директорът на центъра отговаря за функционирането на вътрешната система за осигуряване на качеството, като със заповеди:

1. Организира изпълнението на следните дейности:

- Анализ на резултатите от изпълнението на целите на образователната институция;
  - Анализ на силните и слабите страни, на възможностите и рисковете за развитието на центъра;
  - Посочване на индивидуалния напредък на всеки обучаем по отношение на постигнатите нива на компетентности;
  - Посочване на специфичните за институцията ключови фактори, които влияят на качеството на предоставяната ДПЛР;
  - Планиране на ежегодните дейности за постигане на целите от стратегията за развитие на ЦСОП;
  - Изпълнение на планираните дейности от плана за действие към стратегията за развитие на образователната институция и реализиране на заложените в нея цели;
2. Определя задачите, сроковете и отговорниците за изпълнение на поставените цели и задачи;
  3. Определя начина на участие на заинтересованите лица, включени в процеса на самооценяване: обучаеми, учители, директор, родители и всички заинтересовани страни;
  4. Утвърждава определените на подготвителния етап дейности, процедури, критерии, показатели и инструментите за самооценяване;
  5. Утвърждава преди края на учебната година доклада от самооценяването, който съдържа:
    - Информация за вътрешната и външната среда, в която функционира институцията през периода на самооценяването;
    - Данни за използваните инструменти при самооценяването;
    - Данни за резултатите от самооценяването, сравнени с резултатите от предходното самооценяване;
    - Анализ на резултатите от самооценяването;
    - Предложения за мерки за внасяне на подобрения в работата на центъра с цел повишаване на качеството на предоставяната ДПЛР, както и срокове за тяхното изпълнение.

Докладът от самооценяването е част от ежегодния отчет за изпълнението на плана за действие към стратегията за развитието на ЦСОП-Велинград

Годишният план-график съдържа дейностите по самооценяването, групирани по критериите за качество, като задължително се посочват вида на инструментариума към тях, сроковете и отговорните лица за изпълнението им.

План-графикът се приема от педагогическия съвет и се утвърждава от директора на центъра в началото на всяка учебна година.

При необходимост се предлагат на директора коригиращи мерки, въз основа на процедура за коригиращи мерки, за изпълнение на годишния план-график. След утвърждаване на мерките се организира и координира изпълнението им.

III. УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ИЗМЕРВАНЕ НА ПОСТИГНАТОТО КАЧЕСТВО

Центърът за специална образователна подкрепа е център за подкрепа за личностно развитие, създаден по реда на Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО), които извършва:

1. диагностична, рехабилитационна, корекционна и терапевтична работа с деца и ученици, за които оценката на регионалния център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование е установила, че съобразно образователните им потребности може да се обучават в център за специална образователна подкрепа;
2. педагогическа и психологическа подкрепа;
3. прилагане на програми за подкрепа и обучение за семействата на децата и учениците;
4. обучение на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст и професионално обучение за придобиване на първа степен на професионална квалификация и/или за придобиване на квалификация по част от професия.

Центърът осъществява диагностична, рехабилитационна, корекционно-терапевтична и обучителна функция в областта на обучението и подкрепата за личностно развитие на децата и учениците със специални образователни потребности.

В областта на диагностичната функция ЦСОП извършва следните дейности: 1. Идентифициране на силните страни на децата и учениците, затрудненията, свързани с развитието, обучението и поведението им, и причините за тяхното възникване; 2. Извършване на оценка на функционирането на децата и учениците от координиращ екип в центъра съгласно държавния образователен стандарт за приобщаващото образование; 3. Определяне на вида и методите на обучение; 4. Извършване на наблюдение и оценка на развитието на детето или ученика; 5.

Участие при необходимост със свои специалисти в екипи за подкрепа за личностно развитие в детски градини и училища и/или в регионални екипи за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците със специални образователни потребности в регионални центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование при оценката на индивидуалните потребности на децата и учениците.

В областта на рехабилитационната и корекционно-терапевтичната функция центърът извършва следните дейности: 1. Коригиране и компенсиране на затрудненията на децата и учениците за постигане на очакваните резултати от обучението; 2. Осъществяване на групова и/или индивидуална терапия и рехабилитация (психологическа подкрепа, логопедична подкрепа, арт терапия, кинезитерапия, ерготерапия и други) и на занимания по интереси (ателиета по интереси, музикални занимания, спортни занимания и други) като част от подкрепата за личностно развитие за оптимално развитие на силните страни и способностите на децата и учениците; 3. Разработване на програми за участие на родителите в терапевтичните и рехабилитационните дейности, които се осъществяват с децата и учениците.

В областта на обучителната функция ЦСОП извършва следните дейности: 1. Обучение на деца и ученици със специални образователни потребности в задължителна предучилищна и училищна възраст; 2. Професионално обучение за придобиване на първа степен на професионална квалификация и/или за придобиване на квалификация по част от професия; 3. Подготовка на децата и учениците за социално включване и за професионална реализация; 4. Участие при изготвянето на индивидуалните учебни планове и индивидуалните учебни програми за обучение на учениците със специални образователни потребности от екипите за подкрепа за личностно развитие в училищата; 5. Разработване на дидактични материали за подпомагане на обучението и за подкрепа на развитието на деца и ученици със специални образователни потребности; 6. Разработване на програми за участие на родителите при осъществяването на специалната образователна подкрепа на децата и учениците.

В ЦСОП-Велинград е разработена Стратегия за развитие, с определена характеристика на средата и зависимостите на база спецификата на управление, функциониране и взаимодействие с включени всички влияния и тежести на външни и вътрешни въздействия. Изградена е система за самооценка. Определени са цели, области и критерии за качество, конкретни индикатори за всеки критерий. Измерват се резултатите, извършва се анализ, набелязват се коригиращи мерки за преодоляване на несъответствия.

Измерването на постигнатото качество на ДПЛР се осъществява от образователната институция чрез прилагането на процедури по критерии и съответния инструментариум към тях за провеждане на дейностите по самооценяването с изготвен Наръчник за самооценяването.

Самооценяването е процес, регламентиран в Наръчника по самооценяването, на изготвяне на вътрешна оценка на качеството на предоставяното образование чрез дейности, процедури и критерии, определени от ЦСОП-Велинград. Периодът за самооценяване за образователната институция е заложен в ЗПУО с приложими ДОС. Самооценяването се извършва от комисия, определена от директора..

Самооценяването в образователната институция се извършва по предварително определени критерии и показатели към тях. Самооценяването се провежда по процедури, утвърдени от педагогически съвет и директор.

Определени мерки по качество, по раздели и направления:

Раздел „Документация“ Налична пълна документална рамка по СУК –по таблица за наличности и специфика за изграждане на документална рамка. Типови бланки за управление на процеси и форми за регистриране на съответствия по процеси. 2 обучения на година – квалификация вътрешна и външна по поддържане и управление на документална обесеченост. Определени рамки за набиране на доказателствен материал – портфолио, форми за планиране, изпълнение, отчетност. Разработен е план за работа –по всички направления от КК и Комисии в ЦСОП.Общо планиране на педагозите включващо ДОС, умения, работа със заинтересовани страни

Раздел „сигурност и безопасност“. Създадена е Система за управление на риск, кризи и промени в динамична среда. Управление на сигурността. Управление сигнали, жалби и похвали. Гарантиране на сигурността. Гарантиране на безопасна среда. Идентификация на рискове в динамична форма, гъвкавост при вземане на решения свързани с бързо променяща се, създаваща предпоставки за риск среда. Система за управление на сигурността (план за тероризъм, регламент сигурност - GDPR, безопасни условия, пожаробезопасност, БАК и др.) Система за управление на ефективна, здравословна, хигиенна, социална, безопасна и опазваща околната среда политика. Гарантиране на гъвкавост при управление на модели за работа на база тежести и влияния. Постигната резултатност по отношение на политики свързани с ефективни, здравословни, хигиенни, социални, безопасни и опазващи околната среда дейности, социалната отговорност и други ключови резултати по изпълнението на заложи стратегически цели.

В раздели „документация“ одит раздел „наблюдения, измерване, анализ“ одит раздел „ отговорност на ръководството“ раздел „текущи дейности“ одит раздел „управление в дългосрочен план“- Изготвяне годишен план за работа на комисия по качеството за 2016/2017 и проследимост на дейности свързани с поддържане на системата по качество по зададени контролни точки и стратегия за развитие, по приложени срокове и отговорници. Измерване състояние и изменение на системата, включително нулеви нива резултатност по контролни точки, със заложи параметри в стратегия за развитие – за период. Изградена и функционираща система за управление на процеси, въздействие и реакция по запитвания, жалби и коригиращи действия по установени несъответствия и завишаване въздействието върху показатели, спрямо предходен период на одит. Измерени нива резултатност. Представен доказателствен материал за одит раздели. Измерени нива резултатност на база предходна година за гарантиране на качествена образователна услуга. Приложен доклад – анализ на база предходен период с идентифицирани мерки по качество. Приложена комуникационна политика. Измерване на удовлетвореност по заинтересовани страни за период. Измерена удовлетвореност от работа с външни звена. Ефективно управлението на риск, сигурност и гарантиране безопасността на

хората намиращи се на територията на образователната институция, в съответствие с динамиката на средата и изискванията от ЗПУО. Устойчивост на постиженията и позициониране на образователната институция, в съответствие с динамиката на средата, по изискванията от ЗПУО, с приложими ДОС.

При проведена самооценка и анализ с данни от предходна година, се констатира следното: Подобрена материално-техническата база, осигурено съвременно оборудване, дигитализация на учебно-възпитателния и корекционния процес, използване на иновации и обучителни технологии, структурирано учебно пространство, създаден интересен за учениците, лесен и достъпен учебно-корекционен процес, получени устойчиви резултати при преодоляване на обучителните трудности и постигнати нива на компетентности от учениците в ЦСОП, удовлетворени потребности на заинтересовани страни.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Идентифицираните мерки за повишаване на качеството, с предложения за съответните коригиращи действия са както следва: Необходимост от: по-тясно взаимодействие със заинтересовани страни, по-ефективно използване на иновации, ИКТ и софтуерни обучителни програми, ДАК, МАКАТОН при учениците със затруднена комуникация

Коригиращо действие: Провеждане на майсторски класове, обмяна на опит, разработване на Програми за изпълнение на Алгоритъма за взаимодействие между институциите и сключване на споразумения със заинтересованите страни, провеждане на по-активна комуникационна политика. **Създадено и функциониращо отговорно звено за поддържане на документацията в съответствие с качеството - комисия по качество.**

Препоръка за работа в дългосрочен план: По-ефективно използване на иновации, ИКТ, ДАК и тяхното имплементиране в ежедневната работа на всеки един специалист.

Обща резултатност: Удовлетвореност на заинтересовани лица. Определен канал за набиране на доказателствен материал. Определена типология от доказателствен материал. Формулирана документална матрица за описание на набора от доказателствен материал и анализите към тях. Приложени методи за анализ на всяко едно проучване. Наличие на определени критерии и скали по качеството от ЦСОП и такива от МОН.

Параметри съпътстващи мерки по управление на качеството: Ефективно разпределяне, използване и управление на ресурсите за повишаване на качеството на образователно-възпитателния и корекционен процес. Гарантирана документална обезпеченост. Диагностика на фактори, влияещи върху риска и Управление на риск, на база тежести и влияния върху реализирането на поставените цели. Управление на процеси /изградени планове, проследимост, взаимовръзки, последователност, анализ/. Изградена и функционираща СУК. Изградена и

функционираща система за анализ и самооценка на образователната институция. Управление на информационни канали със заинтересовани страни, създадена мрежа за комуникация, изградена комуникационна политика.

- Мерките се публикуват на интернет страницата на институцията до седем дни след утвърждаването им, от директора и са достъпни за не по-малко от четири години.
- Внасяне на подобрения: В плана за действие се включват мерки за повишаване на качеството;
- Предлагат се от работната група и се приемат от Педагогическия съвет;
- Прилага се директно изпълнение на препоръки, мерки и коригиращи действия от вътрешния одит; Директорът утвърждава всяко изменение по ключови документи и процеси със заповед; Педагогическия съвет приема двугодишния отчет към плана за действие към стратегията за развитие и приема мерки за повишаване на качеството на образованието; Стратегията за развитие се актуализира и в нея да се добавят нови срокове, отговорници, цели и дейности; Актуализират се целите по качество за следващия одитен период; Актуализира се контекста на институцията; Прилага се план за одит за следващ период; Анализират се процесите и резултатите от тях; Документират се всички доказателства по изпълнение на критериите и негативните констатации.

Показателите по всеки критерий са количествени и/или качествени и определят равнището на качеството по съответния критерий. Критериите се оценяват с точки, като максималния общ брой точки по всички критерии е 100. Максималния брой точки за всеки критерий се разпределя по показатели в три равнища на оценяване. Постигнатото качество се определя чрез крайна оценка, която се формира от сбора от получените точки по всички критерии. Точките се приравняват към процентни показатели и се оценяват на база Наредба 15.

Самооценяването се провежда по процедури, утвърдени от директора на образователната институция. Те са описани в Наръчник за самооценка на образователната институция. За проведеното самооценяване Комисията по качеството е изготвила годишен доклад. Към доклада се прилагат графики, таблици, статистическа информация и др. информационни материали. Докладът от самооценяването и набрания по плана доказателствен материал се утвърждава от директора преди края на учебната година. Минимални рамкови изисквания за управление на качеството в образователната институция се приемат от Педагогическия съвет и се утвърждават от директора на образователната институция.

IV.МЕТОДИЧЕСКО ПОДПОМАГАНЕ И МОНИТОРИНГ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО

За осигуряване на качеството по отношение на връзки и проучване на заинтересованите лица в образователната институция се осъществяват методическо подпомагане и мониторинг най-малко четири пъти в годината. Методическото подпомагане за разработване и функциониране на вътрешна система за осигуряване на качеството включва: консултиране, информиране, инструктиране и представяне на добри педагогически практики.

VI. ФИНАНСИРАНЕ

Дейностите за изграждане и функциониране на вътрешна система за осигуряване на качеството на образованието и обучението се финансират със средства от субсидия по формула и от собствени приходи;

Образователната институция може да ползва и други източници на финансиране – спонсорство, национални и международни програми и проекти и др. и е заложено в СФУК.

Мерките са приети на заседание на ПС с протокол № 02 от 2020 г.

и са утвърдени от Директора със Заповед №95 от 01.12.2020 г.